

Negenoord

Het grindwinningsgebied (met een totale oppervlakte van ca. 155 ha) bevindt zich in een binnenbocht van een Maasmeander en wordt dan ook ten noorden en ten oosten begrensd door de Maas. In het noorden van het gebied situeren zich twee grote waterplassen van elkaar gescheiden door een tussendijk, in het zuidwesten bevindt zich een landgebied dat begrensd wordt door een oude Maasarm, in het zuidoosten ligt het natuurreservaat Kerkeweerd. Ten westen van het gebied situeert zich het natuureducatiecentrum De Wissen.

Terugkoppeling naar Grensmaasproject

Gezien dit gebied in het winterbed van de Maas ligt en zich dus ook situeert in het plangebied van het Grensmaasproject, waar ingrepen in de grondschothel belangrijke invloed kunnen hebben op het rivierbeheer, werd ook hier gezocht naar een afstemming tussen de visie van het herstructureringscomité en deze van het Grensmaas /Gemeenschappelijke Maasproject. In het kader van integraal rivierbeheer kan immers enkel door een goede afstemming tussen de verschillende visies, welke terdege onderzocht worden in rivierkundige modellen, een duurzame oplossing voor herinrichting van het gebied gevonden worden. Ook hier werd een consensus bereikt.

In grote lijnen voorziet het Gemeenschappelijk Maasproject hier volgende ingrepen: geleidelijke opvulling van de oostelijke plas (door deze te integreren in het zomerbedsysteem van de rivier, waardoor de opvulling geleidelijk plaatsvindt middels dichtslibbing bij opeenvolgende hoogwaterperiodes in de Maas) met omlegging van de zomerdijk van zijn huidige positie naar de tussendijk tussen de plassen. Aan de noordzijde van de westelijk grindplas voorziet het Grensmaasproject een in-uitlaatconstructie. Op deze wijze zal enerzijds deze westelijke plas bij dreigend hoogwater kunnen fungeren als retentiebekken van de Maas, maar anderzijds kan men zo ook de waterstanden in het westelijk gebied beter beheersen en zal bijvoorbeeld na een hoogwaterstand het water sneller uit het gebied weg kunnen trekken dan momenteel het geval is, gewoon door het openen van de kleppen. Deze constructie zal dusdanig gedimensioneerd worden dat het plangebied voor het merendeel van het jaar vlot toegankelijk blijft. Rekening houdend met deze afstemming spitst de aandacht van het herstructureringscomité zich voornamelijk toe op het westelijk deel.

Voorliggend herinrichtingsplan

De herinrichtingsvisie zoekt het gebied in te vullen op een dermate wijze dat het een ondersteunende functie zou vervullen ten opzichte van het aanpalende natuureducatief centrum De Wissen. Aansluitend bij deze doelstelling en rekening houdend met de bereikte consensus in verband met het Grensmaasproject opteert het comité om het gebied Negenoord in te richten in het kader van natuurontwikkeling waarbij evenwel het natuureducatief element evenals het recreatieve luik belangrijke extra troeven zijn. Het zuidwestelijke landdeel (tussen Kerkeweerd en natuureducatief centrum De Wissen) wordt eerder 'cultureel' vormgegeven met een goede ontsluitingsstructuur en een aantal natuureducatieve elementen. Dit gebied vormt een overgang tussen enerzijds het centrum De Wissen met zijn natuureducatieve functie en anderzijds het gebied Kerkeweerd dat reeds medio de jaren tachtig na ontgrinding en ruwe aanvulling vorm kreeg middels spontane natuurlijke processen.

Ontsluitingsinfrastructuur - zuidwestelijk landdeel

Het zuidwestelijk landdeel wordt middels een strakke assenstructuur onderverdeeld in diverse zones. Deze assen vormen het hoofdpadenstelsel, welke ruimtelijk ondersteund worden door middel van bomenrijen.

Het oost-west gerichte pad vormt de hoofdass langs waar, middels een voetgangersbrug over de Oude Maasarm, het gebied bereikbaar wordt voor voetgangers. Aansluitend op deze hoofdass ontwikkelt zich in het zuidelijk plandeel een pad dat als een lus rondom het gebied loopt. Tevens wordt het zuidelijk plandeel verder ontsloten middels een as, halverwege het gebied, loodrecht op de hoofdontsluitingsas, terwijl ook vanuit het labyrint een loodas op de lus naar de Oude Maasarm loopt.

In het noorden van het plandeel, boven de Oude Maasarm wordt de thans bestaande toegang naar de exploitatie Gralex heringericht als secundaire ontsluiting van het gebied welke middels een tweetal paden wordt aangesloten op de hoofdass. Middels deze secundaire toegang en de hierboven beschreven hoofd-

ontsluitingsstructuur is het gebied tevens toegankelijk voor het sporadische gemotoriseerd verkeer dat noodzakelijk is met het oog op de wissenteelt en onderhoud van het gebied.

Aansluitend op deze hoofdpadenstructuur ontwikkelt zich een netwerk van natuurpaden dat de diverse inrichtingselementen in het gebied verder ontsluit ten behoeve van de wandelaars.

Ontsluitingsinfrastructuur - rest plangebied

Het comité opteert voor een verregaande toegankelijkheid van het ganze grindwinningsgebied niet alleen voor wandelaars en fietsers maar ook voor 'zachte' waterrecreanten, zoals bijvoorbeeld kajakkers. Langsheen de westelijke winterdijk wordt dan ook binnen het grindwinningsgebied de landstrook tussen dijk en plas verbreed en voorzien van een wandelpad.

Tevens dienen ook de nodige ontsluitingen tussen zuidwestelijk plandeel, dat ingericht wordt door het herstructureringscomité, en de Maas gegarandeerd te worden. Hierbij wordt gedacht aan aansluitende paden vanuit het zuidwestelijk gebied middels de thans bestaande tussendijk (en later middels de verschoven zomerdijk) en vanuit Kerkeweerd naar de Maas evenals aan paden langsheen de Maas welke niet alleen het gebied Negenoord omsluiten, maar ook aansluiting geven naar het aanpalende gebied Bichterweert. Voor deze laatste padenstructuur zal vanuit Grensmaasproject het nodige gedaan worden.

Verdere herinrichtingselementen - zuidwestelijk plandeel

Voor het zuidwestelijk plandeel voorziet het comité na ontgrinding van de 'zone verwerkingsinstallatie' een heraanvulling van dit gebied waarbij:

- het gedeelte ten noorden van de hoofdas wordt ingericht als een verlaagd terrein met poelen en verlandingszones. De huidige zandvang van de verwerkingsinstallatie (slibuitstroom) in het noordoosten van het plandeel aansluitend op westelijke plas, wordt plaatselijk met geulen vergraven zodat plas-draszones ontstaan. De oever langsheen de plas wordt ingericht als natuuroever welke gerealiseerd wordt middels een zandopspuiting met zeer vlakke hellingen en die met het oog op bestendiging en veiligheid op de oeverlijn grotendeels wordt verstevigd met een grindbestorting.
- het gedeelte ten zuiden van de hoofdas is meer cultureel ingericht en spitst zich toe op de recreatieve/natuureducatieve beleving vanuit De Wissen. Behoudens enkele vergravingen met het oog op de aan te leggen schaatsweide, ontwatering middels grachten en nivellering van bestaande te onregelmatige geulen in het terrein wordt in deze zone het maaiveld grotendeels ongewijzigd behouden.

In het plan worden naast voormelde padenstructuur volgende herinrichtingselementen voorzien:

- demonstratievelden voor wissenteelt ($\pm 4,6$ ha);
- een labyrint met uitkijktoren;
- hooilanden met mogelijkheid tot educatielandbouw en kleine landschapselementen;
- een verdiept gelegen hooiland, in de winter potentieel te gebruiken als schaatsweide;
- bossages en bomenrijen, plaatselijk aanplant van solitaire bomen, inzaaiing van nieuw aangelegde grondsotel ten noorden van de hoofdas en van de zone tussen de Oude Maasarm en de wissenteelt, aanplant van KLE's in het centraal gelegen bosgedeelte. De oeverstroken in zand worden voorzien voor spontane begroeiing.
- een verhoogde terp (als uitzichtpunt) met uitkijktoren;
- creatie van een aantal zichtlijnen;
- een aantal telescopen op winterwatervrij niveau;
- aanlegplaatsen voor kajaks aan weerszijden van de secundaire toegang ter plaatse van de huidige toegangsweg Gralex: één in westelijke plas en één aan de oever van de Oude Maas aan de zijde van De Wissen;
- plaatselijk parkmeubilair (zitbanken, vuilnisbakken, ...).